

R o m a n D r o z d, *Ukraińska Powstańcza Armia. Dokumenty i struktury*, Wyd. Burchard Edition, Warszawa 1998, ss.287

Na przestrzeni wieków stosunki polsko-ukraińskie, obok przejawów wzajemnego zrozumienia i współdziałania – zauważa autor – nacechowane były licznymi konfliktami, tragicznymi w swych skutkach dla obu narodów: polskiego i ukraińskiego. Wynikały one z różnych przyczyn i nie sposób w tym miejscu o tym pisać. W efekcie tego historia współżycia obu narodów ukazywana była nie zawsze zgodnie z obowiązującymi nauką wymogami obiektywizmu. Stąd liczne w niej zafalszowania, przemilczenia.

Wiele zła wynikało z historycznych powikłań obu narodów po II wojnie światowej. Obraz stosunków polsko-ukraińskich ukazywano przez pryzmat zbrodniczych poczynań nacjonalistów ukraińskich wobec ludności polskiej. W ten sposób łatwo było utrwalić w świadomości Polaków wizerunek Ukraińca żadnego mordu, zbrodniczego rezuna. Z kolei, dla Ukraińców Polak kojarzył się jako pełen pogardy do wszystkiego – co ukraińskie. Dodać należy, że propaganda komunistyczna obydwaj stereotypy wykorzystywała do walki z przeciwnikami systemu aż do 1989 r. W takim klimacie nie było warunków do prowadzenia rzetelnych badań naukowych, pozwalających na bardziej obiektywne ukazanie historii naszego sąsiedztwa.

Nadszedł czas, aby ten stan rzeczy uległ zmianie. Warto w tym miejscu przytoczyć słowa Bohdana Miedzińskiego, który przed paru laty napisał: „*Nic nie zmienia faktu, że Polacy, Ukraińcy są i będą sąsiadami. Mamy za sobą krwawą, dramatyczną przeszłość i z tym bagażem dla wzajemnego dobra (...) musimy się uporać. Warunkiem sine qua non jest poznanie tej przeszłości (...). Wizerunki identyczne być nie muszą, a tym bardziej oceny. Sama świadomość, że co naprawdę zdarzyło się między Horyniem a Sanem, już egzorcuje upiory. Stanowi odtrutkę na wszelkie zakusy powtórek, szansę na nowy typ stosunków*”¹.

Wszystko wskazuje na to, że po demokratycznych zmianach w Polsce 1989 r. w nowy etap kształtowania weszły także stosunki polsko-ukraińskie. Ożywieniu uległy wzajemne stosunki polityczne, gospodar-